het muziater
de bibliotheek
liemers museum
muziekschool
educatie

Inspreektekst commissievergadering gemeente Westervoort d.d. 15 maart 2021

Geachte commissie,

Cultuur is fundamenteel voor een vrije samenleving. Het raakt aan burgerschap, inclusie, diversiteit, zelfontplooiing, cohesie, werkgelegenheid, en (niet onbelangrijk) ontspanning en zit in alle domeinen verweven. Het draagt bij aan creativiteit, die nodig is om te komen tot innovatie om nieuwe oplossingen te bedenken voor de opgaven die op ons afkomen.

De financiële situatie van Westervoort is zorgwekkend en heeft verregaande consequenties. De vraag rijst dan ook hoe lang dit houdbaar is. Mijn eerdere brief over het bibliotheekwerk is duidelijk. 14% van de inwoners is laaggeletterd, 25% van de jongeren kan niet goed lezen en schrijven. Even voor uw beeld, een laaggeletterde kost € 827,- per jaar, dan gaat het over o.a. lagere productiviteit, meer criminaliteit, gemiste belastingen, groter beroep op sociale zekerheid, hogere kosten gezondheidszorg, lagere inkomsten werkloze laaggeletterde. Dit zijn de achterliggende problemen waaraan wij werken en waarin we nog meer moeten doen. Op dit moment kunnen we aan een aantal verplichtingen voldoen vanwege het gezamenlijke voordeel van de fusie vijf jaar geleden. We zoeken naar meer onderlinge synergie van disciplines, een redelijk cultureel educatief aanbod voor de scholen, het organiseren van activiteiten, bijdragen aan het Liemers Taalhuis en het gebruik maken van elkaars kennis en netwerk. Deze samenwerkingsverbanden zijn van essentieel belang om de culturele infrastructuur te behouden, te werken aan leesbevordering en in te steken op geletterdheid.

Verbinding is onze kernwaarde; we zoeken naar verbeterde interne processen en het versterken onze samenwerkingsverbanden, waarbij we aansluiten op de maatschappelijke vraag. Met onze veelzijdigheid aan producten en diensten bieden wij een oplossing voor sociale vraagstukken, zoals het vergroten van (digi)taalvaardigheid. Efficiënter kan het niet!

De voorgenomen bezuinigingen zijn geen oplossing voor het structurele probleem. Ondanks dat we nu veel meer, met onderbouwd wetenschappelijk onderzoek, weten dat cultuureducatie en de bibliotheekvoorziening een positief effect heeft op het welbevinden van de mens. We zitten in een glijdende schaal en ik vrees in een vicieuze cirkel. We leven in een steeds sterk veranderende wereld, kijk ook maar naar deze crisis. Wat heeft het ons geleerd? We hebben creatieve, flexibele en innovatieve mensen nodig. Maar moeten ook mensen weerbaarder maken, leren omgaan met veranderingen en tegenslagen. Eén van de mogelijkheden biedt kunst en cultuur als middel, dit is niet voor de leuk, het is bittere noodzaak. Dat wordt steeds meer bekrachtigd, ook in de Liemers door o.a. het in 2018 getekende convenant Méér Muziek in de Klas. Financieel gezien zijn dit misschien geen kerntaken, maar wel een verplichting als het gaat om de leefomgeving. Er gaat een preventieve werking vanuit.

Maar u moet ook weten dat de subsidie slechts een basis is. Voor vrijwel alle fondsen, subsidies vanuit provincie en Rijk wordt gekeken naar de gemeentelijke bijdragen. Deze basis, zeg maar investering, is noodzakelijk om maximaal rendement te halen. Met het grotendeels wegvallen hiervan wordt het zogenaamde matchen om extra gelden te genereren steeds kleiner.

We ontvangen bijv. geld van de provincie voor bestrijding laaggeletterdheid en bevorderen innovatie, maar dan moet de gemeente ook bijdragen.

Ik begrijp de problemen. Echter, de oplossingen zijn in mijn optiek niet meer te vinden binnen de gemeente alleen. De druk op het sociale domein zal alleen maar toenemen, waardoor de kosten gaan stijgen. Totdat het echt niet meer kan. En wat is er dan nog over? Deze bezuiniging is te fors!

Ik wil met u een paar afspraken maken.

1. Op alle niveaus doen we ons uiterste best om de bibliotheek met het bibliotheekwerk en de cultuureducatie voor de gemeente Westervoort te behouden. Hiervoor is een beter en meer onderbouwd verhaal nodig.
2. Als er middelen vanuit het Rijks of provinciale overheid beschikbaar komen dan moet deze bezuiniging van tafel, hiervoor wordt op alle terreinen druk gelobbyd.
3. Er zal nog meer samenwerking moeten plaatvinden binnen de Liemers
4. Ik wil constructief meedenken in oplossingen.

Ik doe wat schotten voor de boeg:

- Niet bezuinigen op activiteiten binnen en buiten het onderwijs
- Bibliotheekvestiging in Duiven uitbreiden en deze ook beschikbaar stellen voor inwoners uit Westervoort
- Of een nieuwe bibliotheek creëren op de grens van Duiven en Westervoort, Horsterpark, mooie combinatie met sociale werkvoorziening en theehuis
- Een kleinere bibliotheekvestiging in een gebouw met meerdere mogelijkheden, Nieuwhof of Creon of sociale supermarkt
- Huidige bibliotheek verkleinen en multifunctionele ruimtes creëren voor verhuur met mogelijk toch die horecavoorziening i.c.m. de kantine van de gemeente

Tot slot,

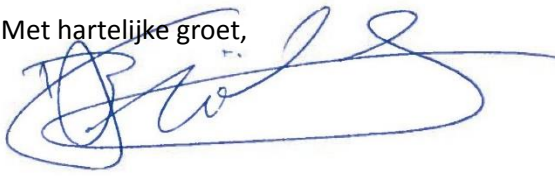
De grootste verliezers zijn de kinderen en jongeren. We dragen namelijk sterk bij aan de invulling van het onderwijsprogramma door preventief bij te dragen.

En in zijn algemeenheid levert cultuur een bijdrage aan tal van opgaven in het sociale domein, zoals het tegengaan van laaggeletterdheid, het bevorderen van sociale cohesie, bestrijding van eenzaamheid en de integratie van nieuwkomers. Kunst en cultuur zijn belangrijk voor het sociale klimaat en de leefbaarheid van de regio.

Ik vraag u deze overwegingen mee te nemen in uw besluitvorming. Want de inwoners van Westervoort verdienen dit.

Ik wens u veel wijsheid!

Met hartelijke groet,

Bert Frölich
Directeur-bestuurder